

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ
(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти**
(вказати рівень вищої освіти)
спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)
**за освітньо-професійною програмою
Педагогіка вищої школи**
(назва освітньої програми)
мова навчання українська

Розробник:

Сипченко О.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцентка кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Гарань Н.С., кандидат педагогічних наук, старший викладач, доцентка кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Чернякова О.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцентка кафедри загальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки вищої школи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № _13_ від «15» червня 2022 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«27» червня 2022 р.

протокол № __9__

Опис навчальної дисципліни
Теорія і практика електронного навчання у вищій школі

Кількість кредитів	5 кредити ECTS / 150 годин
Рік підготовки, семестр	1 рік підготовки, 1 семестр
Компонент освітньої програми	Обов'язковий компонент
Викладач	Сипченко Ольга Миколаївна, доцентка кафедри педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактна інформація	ph_d@ukr.net +380508459737
Консультації	Очні консультації: Середа з 10.00 до 11.40 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю
Анотація навчальної дисципліни	Об'єкт вивчення навчальної дисципліни – електронне навчання в закладах вищої освіти Предмет вивчення навчальної дисципліни – процес підготовки, розробки та реалізації електронних онлайн курсів навчальних дисциплін у вищій школі
Опис навчальної дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування системи теоретичних знань та практичних умінь щодо організації електронного навчання в закладах вищої освіти та технології проектування й розробки курсу на платформі дистанційного навчання LMS Moodle. <i>Програмні компетентності:</i> <i>Загальні компетентності (ЗК)</i> ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо ЗК 11. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології ЗК 14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети <i>Спеціальні компетентності (СК)</i> СК 9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності СК 1. Здатність проектувати і досліджувати освітні системи СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти

Ключові слова: інформатизація освіти, електронне навчання, дистанційна освіта, електронні ресурси, комп'ютерні засоби навчального призначення, платформи та сервіси дистанційного навчання, імерсивні технології навчання, технології VR, AR, відкриті онлайн-курси, дистанційний курс, комп'ютерні програми тестування, гейміфіковані платформи, платформи для онлайн-конференцій, інфографіка, інтерактивний плакат, мультимедійні технології, презентація тощо.

Очікувані результати навчання:

ПРН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей

ПРН 2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів

ПРН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність

Матеріали та ресурси:

1) *Рекомендована література:*

1. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні : Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. Харків : Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.

2. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика електронного навчання у вищій школі» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» денної та заочної форм навчання / Уклад.: О. М. Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 80 с.

3. Сипченко О. Формування цифрової компетентності магістрів освіти в умовах дистанційного навчання. *Modern education, training and upbringing: collective monograph / Abdullayev A., Rebar I., etc. International Science Group.*

Boston: Primedia eLaunch, 2021. P. 292-298

4. Сипченко О., Черкашина Л., Гарань Н. Формування загальних компетентностей майбутніх викладачів засобами інноваційних технологій в освітньому середовищі ЗВО. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій: монографія за заг.ред. Л.Г.Гаврілової.* Hameln, Germany : InterGING. 2019. С. 180–195.

5. E-learning у теорії та практиці навчання суспільно-гуманітарних дисциплін : колективна монографія / [Пашков В., Лісичин В., Каракатсаніс Т., Коряцька Г., Курінна А., Путій Т., Сирцова О., Шацька Н.]; / за заг. ред. Г.Р. Корицької, Т.М. Путій. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. 120 с.

Допоміжна:

1. Катерняк І. Посібник з підготовки та організації електронного навчання. К. : ФОП Демчинський О.В., 2017. 52 с. 2. Кива Л., Пилипенко В., Сипченко О. Особливості впровадження дистанційного навчання у ВНЗ. *Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. праць. № 4 (84)* [за заг. ред. проф. В. І. Сипченка]. Слов'янськ : ДДПУ, 2017. С. 45-57. 3. Прокопенко А.І., Підчасов Є.В., Москаленко В.В., Доценко С.О., Лебедева В.В. Технології дистанційного навчання: методологія створення та супроводу навчальних курсів. Навч. посібн. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди; «Мітра», 2019. 81 с. 4. Розробка електронних курсів у науках про навколишнє середовище: Навчально-методичний посібник / Ю.В. Холін, Г.В. Тітенко, Н.В. Максименко, А.Н. Некос, К.Б. Уткіна, В.Г. Левчук. ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 75 с. 5. Сисоєва С.О., Осадча К.П. Стан, технології та перспективи дистанційного навчання у вищій освіті України. *Інформаційні технології і засоби навчання.* 2019. Т. 70, № 2. С. 271-284. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_70_2_22. 6. Спірін О.М., Колос К.Р. Технологія організації масового дистанційного навчання учнів в умовах карантину на базі платформи Moodle. *Інформаційні технології і засоби навчання,* 2020. 79(5), 29-58. URL: <https://cutt.ly/mlL5uUw> 7. Технології дистанційного професійного навчання: метод. посіб. / О.В. Базелюк, О.М. Спірін, Л.М. Петренко, А.А. Каленський та ін. Житомир: «Полісся», 2018. 160 с. URL: <https://cutt.ly/GfBwWml>

2) *Платформи та сервіси дистанційного навчання: Moodle Дистанційний курс «Дистанційна освіта в закладах вищої освіти»*

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1617>

	<p>Реєстрація на сайті Gnomio.com. Google Classroom, LearningApps, Padlet, AltspaceVR.</p> <p><i>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</i></p> <p>1. Закон України «Про вищу освіту» від 23.04.2021 № 1556-VII. URL: https://cutt.ly/SkZ9CAAt 2. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 07.06.2020 № 74/98-ВР. URL: https://cutt.ly/club60U 3. Закон України «Про інформацію» від 16.07.2020 № 2657-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text 4. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні URL: https://cutt.ly/5lun13c 5. Положення про дистанційне навчання. Затверджене наказом МОН України №466 від 21.08.2015 № z0703-13. URL: https://cutt.ly/qlun6fD 6. Положення про дистанційне навчання у ДДПУ «Донбаський державний педагогічний університет» від 28.08.2020 №1. URL: https://cutt.ly/xlumiDS</p> <p><i>Платформи електронного навчання:</i> EdEra, Prometheus, Coursera, EDX, Canvas, YouTube, CyXaPi.</p> <p><i>Інтернет-ресурси для онлайн опитувань:</i> Google.com та ін.</p> <p><i>Програми презентацій:</i> Microsoft PowerPoint, Open Office Impress, Prezi, MentiMeter, Canva.</p> <p><i>Програми тестування:</i> MyTestX, Google forms, Kahoot.</p> <p><i>Необхідне обладнання:</i> Комп'ютер (ноутбук), мультимедійний проєктор, фліпчарт, ватмани, маркери</p>
<p>Теми</p>	<p>Тема 1. Теоретичні засади інформатизації освіти. E-learning в сучасній освіті. Тенденції розвитку електронного навчання в Україні</p> <p>Тема 2. Стратегічні аспекти електронного навчання. Середовище і технології E-learning. Нормативно-правове забезпечення електронного навчання. Засоби E-learning. Web-технології та електронні системи дистанційного навчання. Середовище VR в системі E-learning. Можливості AltspaceVR в освітньому процесі вищої школи. Дистанційне навчання в системі E-learning. Online-навчання та відкрита освіта. Моделі оцінки ефективності E-learning.</p> <p>Тема 3. Технологія проєктування та розробки дистанційного курсу. Основні види та призначення платформ дистанційного навчання. Характеристика платформи дистанційного навчання LMS Moodle. Технологія проєктування дистанційного курсу. Інструменти платформи Moodle. Додавання ресурсів. Розробка інтерактивних елементів курсу. Тестування в системі LMS Moodle</p>

<p>«Як навчати?»</p>	<p>дискусія, семінар; <i>наочні методи</i>: спостереження, демонстрація, інфографіка; <i>практичні методи</i>: практичні заняття, виконання практичних завдань, обробка довідкової інформації, моделювання, самостійна робота, зокрема з використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань, тестування в режимі самооцінювання); <i>робота з навчально-методичною літературою</i> (конспектування, тезування, анотування); <i>відеометод</i> у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані, гейміфіковані та ін.; <i>активні методи навчання</i>: метод проєктів, брейнстормінг, карта ідей, «Плюси й мінуси», структурно-логічні схеми, MindMap; <i>інтерактивні методи навчання</i>: робота в малих групах, дебати, елементи тренінгу, тестування.</p>
<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p>Здобувачі опрацьовують теоретичний матеріал лекцій та презентацій; готуються до практичних занять, розробляють проєкт дистанційного курсу. <i>Види роботи здобувачів</i>: розробка Mindmapping, мультимедійної презентації, робота над доповіддю, есе, науковим повідомленням, підготовка до ділових ігор, творчих звітів, командних проєктів, презентації результатів виконаних завдань, захист проєкту дистанційного курсу, підготовка до тестового контролю, іспиту</p>
<p>Оцінювання</p>	<p><i>Види</i>: вхідний контроль, поточний контроль, взаємоконтроль (взаємооцінювання), самоконтроль (рефлексія, самооцінювання), підсумковий контроль – семестровий екзамен <i>Методи</i>: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне, письмове опитування, оцінювання самостійної роботи, тестування <i>Форми</i>: індивідуальна та фронтальна перевірка <i>Оцінювання результатів</i> навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи в ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf та на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Отримані бали за відвідані заняття та виконані практичні завдання й самостійну роботу додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально</p>

за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;

- допущені до складання екзамену.

Підсумковий контроль – семестровий екзамен оцінюється за 100-бальною та національною шкалами

Основні вимоги до оцінювання результатів поточного та підсумкового контролів передбачають: виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни; глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих джерелах; уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); уміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань; уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Критерії оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів:

«відмінно» (90-100 балів) – здобувач демонструє високий рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, **«добре» (75-89 балів)** – здобувач виявляє достатній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни,

«задовільно» (60-74 балів) – наявний рівень мінімально достатніх знань,

«незадовільно» (26-59 балів) – недостатній рівень наявних результатів навчання,

«неприйнятно» (0-25 балів) – результати навчання відсутні.

Критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності прописані у кожному завданні

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 1.1	1	0,5				
T 1.2			3	2	5	3
T 2.1	2	1				
T 2.2			3	2	4	3
T 2.3	2	1				
T 2.4			3	2	5	3
T 2.5	1	0,5				
T 2.6			3	2	5	3
T 2.7	1	0,5				
T 2.8			3	2	4	3
T 2.9	1	0,5				
T 3.1	1	0,5				
T 3.2			3	2	5	3
T 3.3			3	2	5	3
T 3.4			6	2	5	3
T 3.5			3	2	5	3
T 3.6			3	2	15	8,5
Разом	9	4,5	33	20	58	35,5

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 1.1	1	0,5				
T 1.2			2	1	5	3
T 2.1						
T 2.2			2	1	5	3
T 2.3	1	0,5				
T 2.4					5	3
T 2.5	1	0,5			5	2
T 2.6	1	0,5			5	3
T 2.7					5	3
T 2.8					5	3
T 2.9						
T 3.1	2	1			5	3,5
T 3.2					5	3
T 3.3			4	2	5	3
T 3.4			4	2	5	4
T 3.5			4	2	5	4
T 3.6			4	2	16	9,5
Разом	4	3	20	10	76	47

	<p><i>Політика щодо дедлайнів та перескладань:</i> роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання (дострокове складання) курсу відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (лікарняний).</p> <p><i>Політика щодо академічної доброчесності:</i> академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для формування результатів навчання за дисципліною і отримання відповідної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про комісії з питань етики та академічної доброчесності в ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/013.pdf</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p><i>Політика щодо відвідування:</i> для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – онлайн, за погодженням з викладачем</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Навчальну дисципліну «Теорія і практика електронного навчання у вищій школі» розроблено відповідно до потреб та особливостей кожного здобувача, ураховано персоналізовані траєкторії навчання, студентоцентрикований підхід; вивчення даного курсу передбачає розвиток професійної компетентності у процесі використання інструментів дистанційного навчання, цифрової грамотності для здійснення педагогічної діяльності викладача з урахуванням сучасних тенденцій розвитку вищої освіти, сприяє формуванню соціальних навичок (soft skills):</p>

	<p>комунікативність, лідерство, здатність брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, працювати в команді, тайм-менеджмент, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань), здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення, креативність тощо.</p> <p>Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції, активно працювали на заняттях, додатково отримують 3 бали до підсумкового оцінювання результатів навчання</p>
--	--

Сипченко О.М.
канд. пед. наук, доцент

підпис